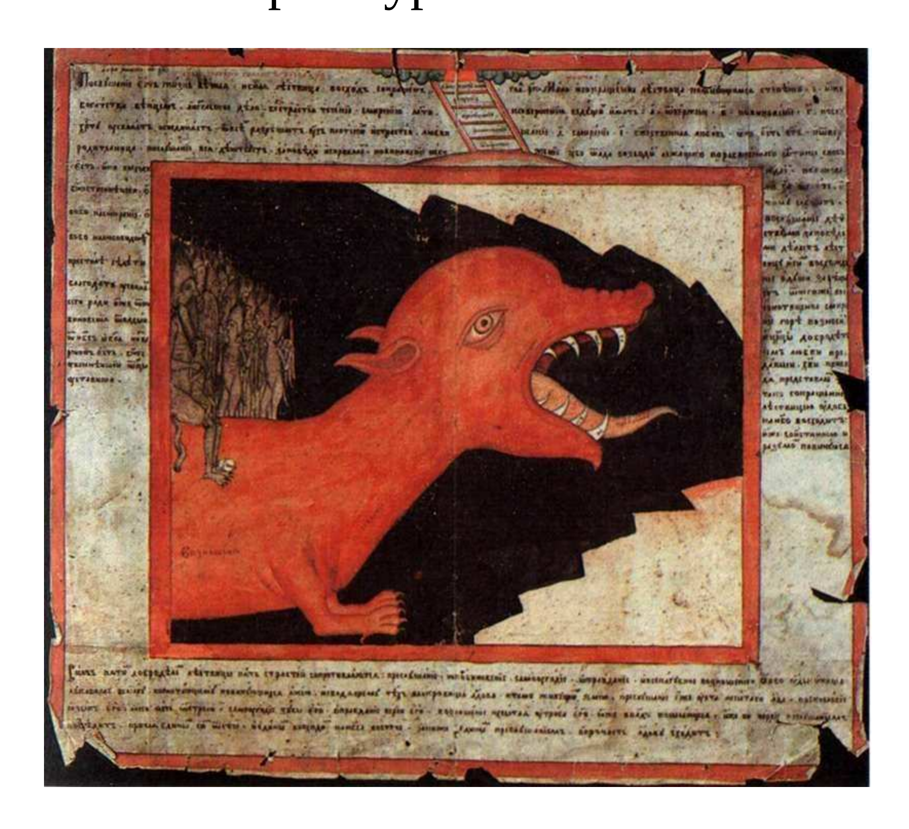
Lettre d'un moine du Mont Athos
à propos de
l'interprétation du Nombre de la Bête
et de
la manière de calculer
la date du Retour du Christ
dans
l'Apocalypse de St Jean

par le
Moine Daniel de Katounakia

Traduction française
Texte grec
et traduction anglaise

Mis en ligne par Albocicade
2013

Introduction

Le skite de Katounakia, au Mont Athos est situé entre le skite de Mikri Aghia Anna et celui de Karoulia et comme eux dépend de la Grande Laure
C'est là que vécut le moine Daniel qui fut, en 1925, l'auteur de la lettre reproduite et traduite ci-après.
Tant par la délicatesse du ton que par la sûreté du propos, elle m'a paru particulièrement digne d'intérêt.

Que le "Pravoslave irénique", par qui j'ai eu connaissance de ce texte, trouve ici l'expression de ma sincère gratitude, même si j'ai choisi de retraduire ce texte– afin de mieux m'en imprégner – m'écartant quelque peu de sa traduction que l'on peut trouver à :
http://orthodoxologie.blogspot.fr/2013/10/le-staretz-daniel-de-katounakia-sur-le.html

L'Ancien Daniel de Katounakia

*
* *

C'est avec une grande joie que je viens de recevoir ces derniers jours, par l'intermédiaire du père Hilarion – fils spirituel du défunt hiéromoine Savvas – ta lettre du 25 mai.
Je l'ai lue avec beaucoup d'attention et je te félicite, comme il se doit, pour ton zèle divin et le fait que, en tant que bon chrétien, tu as eu à cœur d'entreprendre des recherches dans la Sainte Ecriture afin de rédiger une étude à propos du nombre 666, qui concerne l'Antéchrist.
En ce qui concerne les plaintes des Millénaristes, tu es digne d'éloges. Le Dieu Tout-Bon, qui voit ta bonne foi et ta bonne volonté, ne te permettra pas de tomber dans l'illusion, comme d'autres l'ont fait, eux qui s'appuyaient sur eux-mêmes et prétendaient interpréter les difficultés de l'Apocalypse de Jean le Théologien.
Preuve de l'humble idée que tu as de toi-même, c'est que tu crains les pièges à droite du dragon tapi et tu n'as pas basé les choses sur toi-même et sur tes opinions. C'est pourquoi tu as fait une Liturgie durant quarante jours [1] ainsi que d'autres actes sacrés, avant de rédiger puis d'envoyer cette étude.
En cela, tu es louable, parce que tu as imité l'apôtre Paul, qui bien qu'étant certain de ce qu'il enseignait, parce qu'il avait été enseigné directement par notre Sauveur Jésus, allait chaque année à Jérusalem pour exprimer ses pensées devant Pierre et Jacques, de crainte de courir ou d'avoir couru en vain,. Conduit de cette façon, il est devenu un infaillible luminaire pour l'univers [2].
Puisque tu en es venu à me faire confiance en tout, mon bien-aimé, et que tu m'as demandé avec une foi inébranlable de te dire si l'opinion que tu avances et les conclusions auxquelles tu aboutis à propos du nombre 666 sont ou non fondées, je m'empresse de te dire en toute honnêteté ce que les Pères de l'Église ont révélé à ce propos.
En général, ils recommandent la prudence, et de ne pas s'engager dans une interprétation de l'Apocalypse de Saint Jean selon nos propres opinions, parce que ceux qui ont tenté de le faire depuis les temps anciens sont devenus lamentablement trompés.
De même, ceux qui ont recours à des chiffres et prétendent que tel ou tel nombre signifie la venue de l'Antéchrist et son temps, le font en vain sans le moindre bénéfice. Quoi qu'il en soit, il est impossible pour ceux qui s'occupent de ces questions de ne pas tomber dans des illusions étranges.
Nous savons que les Apôtres ainsi que tous les Pères renommés ont laissé sans explication l'Apocalypse sacrée, parce qu'elle renvoie à l'avenir d'une manière vague, qui ne sera révélé que quand cela arrivera.
Dans son épître aux Galates, l'apôtre Paul critique ceux qui "observent les temps et les saisons". Il leur écrit: "Vous observez les jours, les mois, les saisons et les années, je crains en ce qui vous concerne, d'avoir travaillé pour vous en vain." (Galates 4:10 , 11).
Nous voyons aussi clairement dans le saint Evangile que notre Seigneur Jésus, alors même qu'il a expliqué à ses disciples tous ses mystères surnaturels et le grand mystère de la Trinité Suressentielle ainsi que tout ce qu'ils avaient besoin de savoir pour leur salut – car il leur a tout révélé – toutefois, il a caché le temps et le moment de sa Seconde Venue, en disant : "Pour ce qui est du jour et de l'heure, nul ne le sait, pas même les anges dans le ciel, ni le Fils, mais le Père seulement "(Matthieu 24:36).
Comment donc ? Notre Jésus, qui est à la fois Dieu et homme, ne savait-il donc rien à ce sujet ? D'une part, envisager une telle chose est blasphématoire. Etant consubstantiel et co-égal au Père, il savait très bien, mais ce n'était pas dans notre intérêt que ce qui concerne ce jour là soit répandu, en particulier par les Apôtres mais aussi pour nous tous, et que nous le sachions. Il nous a seulement indiqué les signes et les circonstances qui ouvriraient la voie à la venue de

l'Antéchrist et, comme nous le voyons aujourd'hui, le temps est proche. En outre, dans les Actes des Apôtres, nous voyons que le Seigneur nous interdit de faire cette étude sans profit. Luc écrit : "Ce n'est pas à vous de connaître les temps ou les moments que le Père a fixés de sa propre autorité » (Actes 1:07).
Et puisque, comme tu l'écris, tu es un homme pécheur – comme je le suis moi-même, moi qui t'écris – qui as obtenu la miséricorde de Dieu par la confession mais qui as une pénitence à accomplir, puisque tel est le cas, pourquoi, mon bien-aimé, devrions-nous nous détourner de l'humble connaissance de soi pour nous occuper de questions qui sont au-delà de notre capacité ? Pourquoi nous occuper de nombres et de suppositions hasardeuses pour découvrir "les temps et les moments" ?
Plutôt que de t'occuper avec de telles recherches périlleuses, ne vaut-il pas mieux de prendre soin de voir comment tu peux être apprécié du Seigneur par des œuvres vertueuses et éviter l'orgueil caché?
Autant le Très-Bon se réjouit de l'humble connaissance que nous pouvons avoir de nous-mêmes et même d'une seule larme que nous versons, autant il n'est pas réjoui par les innombrables découvertes que nous pouvons faire dans l'Ancien et le Nouveau Testament.
La preuve en est de ce voleur, qui, quoiqu'il fut un criminel et un pécheur, parce qu'il s'est humilié et a demandé la miséricorde pour ses péchés, a été tellement élevé, qu'il fut le premier à entrer au Paradis.
En ce qui concerne la venue de l'Antéchrist, nous avons, mon bien-aimé, l'Église pour maître infaillible, ayant l'aide de l'Esprit Saint. Cela ne peut pas tromper. Or, vois ce que dit l'Eglise : Premièrement viendront les prophètes Enoch et Elie. L'Antéchrist naîtra d'une prostituée hébreu… et il fera des prodiges et des miracles trompeurs, et de cette manière viendra la fin (voir dans le Triode, le Dimanche du Jugement dernier).
Telles sont les vérités salvifiques que nous devons croire, de sorte que nous serons prêts à recevoir le Seigneur, selon qu'il est écrit : "Veillez donc, car vous ne savez ni le jour ni l'heure où le Fils de l'homme viendra" (Matthieu 25: 13).
Vraiment, quel profit aurons-nous à expliquer le nom de l'Antéchrist ou à nous plonger dans des nombres, alors que, avant la venue de l'Antéchrist la mort nous rattrapera ?

En voila assez, et je crois que, en ouvrier avisé dans la vigne du Christ, tu ne surinterprèteras pas ce que je dis, mais que tu seras convaincu que c'est la vérité.
Par conséquent, laisse donc tous ces commentaires et reviens aux écrits des Pères, qui te seront infiniment plus profitables. Et puis prie pour moi qui suis le moindre de tous, et qui prie aussi pour toi en tout ce qui se rapporte au salut.

Katounakia, Mont Athos
5 Septembre 1925
Moine Daniel de Katounakia

Traduction française par Albocicade
Notes :
1. La "Sarantaleitourgon" (σαρανταλείτουργον) consiste à célébrer la Divine Liturgie durant quarante jours d'affilée, soit pour en préparation d'une fête précise (le carême de la Nativité dure 40 jours), soit pour un objectif particulier (le repos de l'âme d'un défunt, par exemple). Le moine à qui répond le P. Daniel a donc porté dans la prière ce projet de cette manière.
2. L'expression "luminaire de l'univers" est fréquemment employée dans l'Eglise orthodoxe pour désigner les saints qui ont porté haut la lumière de l'Evangile dans ce monde.

*
* *

With much joy I just received these past days from Father Hilarion, spiritual child of the late Hieromonk Savvas, your letter on May 25th.
I read it with great attention and commend, as it should be, your divine zeal and that as a good Christian you cared to investigate Holy Scripture and to write a study that deals with the number 666, which implies the Antichrist.
Regarding the Chiliasts who complained, you are praiseworthy. The all-good God, who sees your good faith and your good will, will not allow you to fall into delusions, as others have fallen, because they relied on their ego and wanted to interpret the issues of the Apocalypse of John the Theologian.
Proof of the humble ideas you have about yourself is that you feared the right-hand traps of the lurking dragon and did not base things on yourself and your opinions. This is why you did a forty-day Liturgy and other sacred acts and then wrote and sent this study.
In this you are praiseworthy, because you imitated the Apostle Paul, who though he had certainty about what he taught, because he was taught directly by our Savior Jesus, but out of fear lest he was running or ran in vain, every year he would go to Jerusalem to state his thoughts to Peter and James. Led in this way he became an infallible luminary of the universe.
Because you came to trust me in everything, my beloved, and asked with unshakable faith for me to tell you if the opinion you put forward and the conclusions you made about the number 666 have a basis or not, I hasten to say with all honesty what the Holy Fathers of the Church have revealed about this.
Generally they recommend caution to not proceed towards an interpretation of the Apocalypse of Saint John according to our own opinions, because those who attempted to have done so from ancient times became miserably deceived.
Also those who resort to numbers and claim that such and such a number signifies the coming of Antichrist and the time, they do so in vain without the slightest benefit. Anyway, for those dealing with such issues it is impossible for them not to fall into bizarre delusions.
We are assured that the Holy Apostles and all the great Fathers left without explanation the sacred Apocalypse, because it refers to the future in a vague way, which will only be revealed when they come to pass.
In his epistle to the Galatians, the Apostle Paul criticizes those who observe the times and the seasons. He writes to them: "You observe days and months and seasons and years. I am afraid for you, lest I have labored for you in vain" (Gal. 4:10, 11).
We also see clearly in the sacred Gospel that our Lord Jesus, even though He explained to the disciples all of His supernatural mysteries and the great mystery of the Supra-essential Trinity as well as all that they needed to know for their salvation, He revealed everything. However the time and the season of His Second Coming He hid, saying: "Regarding that day and hour no one knows, not even the angels in heaven, nor the Son, but only the Father" (Matt. 24:36).
What therefore? Did our God-man Jesus not know anything about this? For one to contemplate such a thing is blasphemous. As consubstantial and co-equal with the Father He knew very well, but it was not in our interest for that day to be spread, especially by the Apostles, and for all of us to know. He only gave us the signs and circumstances that would usher in the coming of the Antichrist and, as we see today, the time is near. Also in the Acts of the Apostles we see that the Lord prohibits us from this unbeneficial study. Luke writes: "It is not for you to know the times or the seasons, which the Father has set in his own authority" (Acts 1:7).
And because, as you write, you are a sinful man, as I who write to you also am, and was granted mercy by God by confession and are under a canon, since that is the case, why, my

beloved, should we abandon humble self-knowledge to occupy ourselves with matters higher than is within our power? Why occupy ourselves with numbers and subjective guesses to find out the times and the seasons?
Instead of dealing with such dangerous research, is it not better to take care how you can be liked by the Lord with virtuous works and to avoid hidden pride?
As much as the All-Good One is pleased with the humble self-knowledge of ourselves and with one tear we shed for our sins, He is not pleased with countless discoveries of the Old and New Testament.
Proof of this is the thief, who, though he was a criminal and sinner, because he humbled himself and asked mercy for his sins, he was raised so much, that he became the first to enter Paradise.
Concerning the coming of Antichrist, we, my beloved, have the Church as an infallible teacher, having the help of the Holy Spirit. This cannot err. See what the Church says: First will come the prophets Enoch and Elijah. The Antichrist will be born of a Hebrew prostitute, etc., and he will do wonders and signs according to the imagination, and in this way the end will come (see the Triodion, Meatfare Sunday).
These are the salvific truths we must believe, and believing we will be ready to receive the Lord, in accordance with: "Watch therefore, for you know neither the day nor the hour wherein the Son of man will come" (Matt. 25:13).
Truly, how will it benefit us to explain the name of the Antichrist or to delve into numbers, when before the coming of the Antichrist death will catch up to us?

These things are enough, and I believe that as a wise laborer in the vineyard of Christ you will not over interpret what I say, but be convinced that this is the truth.
Therefore, abandon all of these observations and return to the writings of the Fathers, which will benefit you countless times more. And then pray for me, the least of all, who prays for you all that pertains to salvation.

Katounakia, Mount Athos
5 September 1925
Daniel Monk Katounakiotis

English translation by John Sanidopoulos
(source : http://www.johnsanidopoulos.com/2013/10/elder-daniel-of-katounakia-on-666-and.html)

*
* *

Με πολλή χαρά πήρα μόλις αυτές τις μέρες από τον πατέρα Ιλαρίωνα, το πνευματικό τέκνο του αειμνήστου Σάββα ιερομόναχου, την επιστολή σας της 25ης Μαΐου.

.........Τη διάβασα με πολλή προσοχή και επαίνεσα, όπως και έπρεπε, τον ένθεο ζήλο σου και το ότι σαν καλός Χριστιανός ενδιαφέρθηκες να ερευνήσεις την Αγία Γραφή και να γράψεις μελέτη, όπου ασχολείσαι με τον αριθμό 666, πού υπονοεί τον Αντίχριστο.

.........Και όσον αφορά τους Χιλιαστές πού στηλιτεύεις, είσαι αξιέπαινος. Ο πανάγαθος Θεός, πού βλέπει την αγαθή σου πίστη και την καλή σου θέληση, δεν θα σε αφήσει να πέσεις σε πλάνες, όπως έπεσαν κάποιοι άλλοι, γιατί στηρίχθηκαν στο εγώ τους και θέλησαν να ερμηνεύσουν θέματα της Αποκαλύψεως του Ιωάννου του Θεολόγου.

.........Απόδειξη της ταπεινής ιδέας πού έχεις για τον εαυτό σου είναι ότι φοβήθηκες τις εκ δεξιών παγίδες του δολίου δράκοντος και δεν βασίστηκες στον εαυτό σου και στις απόψεις σου. Γι΄ αυτό και έκανες σαρανταλείτουργο και άλλες ιερές πράξεις και στη συνέχεια έγραψες και έστειλες αυτή τη μελέτη.

.........Σ΄ αυτό είσαι αξιέπαινος, διότι μιμήθηκες τον απόστολο Παύλο, πού αν και είχε βεβαιότητα για όσα δίδασκε, διότι τα διδάχθηκε κατευθείαν από τον ίδιο τον Σωτήρα μας Ιησού, όμως με τον φόβο μήπως τρέχει ή έτρεξε μάταια, πήγαινε κάθε χρόνο στα Ιεροσόλυμα για να καταθέσει στον Πέτρο και Ιάκωβο τις σκέψεις του. Έτσι καθοδηγούμενος έγινε πλέον αλάθητος φωστήρας της οικουμένης.

.........Επειδή λοιπόν μου εμπιστεύθηκες τα πάντα, αγαπητέ, και ζήτησες με ακράδαντη πίστη να σου πω αν η γνώμη πού εκθέτεις και το συμπέρασμα πού διατυπώνεις για τον αριθμό 666 έχει βάσεις ή όχι, σπεύδω να σου πω με κάθε ειλικρίνεια ό,τι οι άγιοι της Εκκλησίας Πατέρες αποφαίνονται περί αυτού.

.........Γενικώς μας συνιστούν προσοχή, να μην προχωρούμε σε ερμηνεία της Αποκαλύψεως του αγίου Ιωάννου σύμφωνα με τις δικές μας γνώμες, διότι όσοι μέχρι σήμερα από τους παλαιούς χρόνους αποπειράθηκαν να το κάνουν, απατήθηκαν οικτρά.

.........Επίσης όσοι καταφεύγουν σε αριθμούς και ισχυρίζονται ότι ο τάδε και τάδε αριθμός σημαίνουν τον ερχομό του Αντίχριστου ή και τον χρόνο, ματαιοπονούν χωρίς το παραμικρό όφελος. Όπως και να΄ ναι, αυτοί πού ασχολούνται με τέτοια θέματα είναι αδύνατο να μην πέσουν σε πολλές αλλόκοτες πλάνες.

.........Οι άγιοι Απόστολοι και όλοι οι μεγάλοι Πατέρες διαπιστώνουμε ότι άφησαν ανεξήγητη την ιερά Αποκάλυψη, διότι αυτή αναφέρει με ασαφή τρόπο τα μέλλοντα, τα οποία μόνο όταν πραγματοποιούνται αποκαλύπτονται.

.........Ο απόστολος Παύλος στην προς Γαλάτας επιστολή κατακρίνει αυτούς πού παρατηρούν τους χρόνους και τους καιρούς. Γράφει: «Ημέρας παρατηρείσθε και μήνας και καιρούς και ενιαυτούς! Φοβούμαι υμάς μήπως εική κεκοπίακα εις υμάς» (Γαλ. 4, 10-11).

.........Επίσης βλέπουμε καθαρά στο ιερό Ευαγγέλιο ότι ο Κύριος ημών Ιησούς, αν και εξηγούσε στους μαθητές όλα τα υπερφυή μυστήρια Του και το μέγα μυστήριο της Υπερουσίου Τριάδος και όσα ήταν ανάγκη να γνωρίζουν για τη σωτηρία τους, όλα τους τα αποκάλυψε, όμως τον χρόνο και τον καιρό της Δευτέρας Ελεύσεως Του τον απέκρυψε λέγοντας: «Περί δε της ημέρας εκείνης και ώρας ουδείς οίδεν, ουδέ οι άγγελοι των ουρανών, ει μη ο πατήρ μου μόνος» (Ματθ. 24, 36).

.........Τί λοιπόν; Δεν ήξερε τίποτε σχετικά με αυτό ο Θεάνθρωπος Ιησούς μας; Τούτο και να το συλλογιστεί κανείς είναι βλάσφημο. Το ήξερε πολύ καλά ως ομοούσιος με τον Πατέρα και συναΐδιος, αλλά δεν συνέφερε να διαδοθεί, κυρίως από τους Αποστόλους, η ημέρα εκείνη και να το μάθουμε όλοι. Δήλωσε μόνο τα σημεία και τις περιστάσεις πού θα προμήνυαν τον ερχομό του Αντίχριστου και, όπως βλέπουμε σήμερα, πλησιάζει ο χρόνος. Επίσης στις Πράξεις των Αποστόλων βλέπουμε ότι ο Κύριος μας αποτρέπει από την ανωφελή αυτή

έρευνα. Γράφει ο Λουκάς: «Ουχ υμών έστι γνώναι χρόνους ή καιρούς ους ο πατήρ έθετο εν τη ιδία εξουσία» (Πράξεις 1, 7).

.........Και επειδή, όπως γράφεις, είσαι άνθρωπος αμαρτωλός, όπως και εγώ πού σου γράφω, και ελεήθηκες από τον Θεό με την εξομολόγηση και είσαι ήδη υπό κανόνα, αφού έτσι έχουν τα πράγματα, γιατί, αγαπητέ μου, να εγκαταλείψουμε την ταπεινή αυτογνωσία και να ασχοληθούμε με πράγματα ανώτερα των δυνάμεων μας; Γιατί να καταγινόμαστε με αριθμούς και εικασίες υποκειμενικές για να μάθουμε τους χρόνους και τους καιρούς;

.........Αντί να ασχολείσαι με τέτοιες επικίνδυνες έρευνες, δεν είναι καλύτερα να φροντίζεις πώς θα αρέσεις στον Κύριο με ενάρετες πράξεις και με την αποφυγή της κρυφής υπερηφάνειας;

.........Όσο ευχαριστείται ο Πανάγαθος με την ταπεινή επίγνωση του εαυτού μας και με ένα δάκρυ πού χύνουμε για τις αμαρτίες μας, δεν ευχαριστείται με μύριες ανακαλύψεις της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης.

.........Απόδειξη ο ληστής, ο όποιος, αν και ήταν κακούργος και αμαρτωλός, επειδή ταπείνωσε τον εαυτό του και ζήτησε έλεος για τις αμαρτίες του, υψώθηκε τόσο πολύ, ώστε μπήκε πρώτος στον παράδεισο.

.........Όσον αφορά την έλευση του Αντιχρίστου, εμείς, αγαπητέ, έχουμε αλάνθαστο διδάσκαλο την Εκκλησία, πού έχει τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος. Αυτό δεν μπορεί να σφάλει. Να τί λέει η Εκκλησία: Πρώτα θα έλθουν στη γη οι προφήτες Ενώχ και Ηλίας. Ο Αντίχριστος θα γεννηθεί από Εβραία πόρνη κλπ. και θα κάνει τέρατα και σημεία κατά φαντασίαν και έτσι θα έλθει το τέλος (βλ. Τριώδιο, Κυριακή της Απόκρεω).

.........Αυτές είναι οι σωτήριες αλήθειες πού πρέπει να πιστεύουμε, και πιστεύοντας να γινόμαστε έτοιμοι να υποδεχθούμε τον Κύριο, σύμφωνα με το «αγρυπνείτε και προσεύχεσθε, διότι ουκ οίδατε την ώραν και την στιγμήν καθ΄ ην ο υιός του ανθρώπου έρχεται» (Ματθ. 25, 13).

.........Πραγματικά, τι θα μας ωφελήσει η εξήγηση του ονόματος του Αντιχρίστου ή η αναδίφηση των αριθμών, όταν πριν από τον ερχομό του Αντίχριστου μας προλάβει ο θάνατος;

.........Αυτά είναι αρκετά, και πιστεύω ότι ως φρόνιμος εργάτης του αμπελώνος του Χρίστου να μη με παρεξηγήσεις, αλλά να πειστείς ότι αυτή είναι η αλήθεια.

.........Να αφήσεις λοιπόν αυτές τις παρατηρήσεις και να στραφείς στα συγγράμματα των Πατέρων, τα οποία θα σε ωφελήσουν μύριες φορές περισσότερο. Και τότε να προσεύχεσαι και για μένα τον ελάχιστο, ο οποίος σου εύχομαι όσα συντελούν στη σωτηρία.

Κατουνάκια Αγίου Όρους
5 Σεπτεμβρίου 1925
Δανιήλ Μοναχός Κατουνακιώτης

Texte grec de la lettre
(source : http://agioritikesmnimes.blogspot.fr/2012/01/666-666.html)